

EM-DAT
ฐานข้อมูลภัยพิบัติ

ผศ.ดร.ณัฏฐ์ ลีละวัฒน์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กลุ่มวิจัยระบบสารสนเทศการจัดการภัยพิบัติ
และความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
http://natt.leelawat.com

"EM-DAT" หนึ่งในฐานข้อมูลที่เหล่านักวิจัยด้านภัยพิบัติรู้จักกันดีคงมีชื่อนี้อยู่ด้วยใช่ไหมครับ สำหรับท่านผู้อ่านที่สงสัยว่าฐานข้อมูลนี้เป็นอย่างไร คอลัมน์ Risk Reduction ฉบับนี้ ผู้เขียนขอนำมาเล่าสู่กันฟังนะครับ

ที่มา

เมื่อปี พ.ศ. 2531 ศูนย์วิจัยระบาดวิทยาของภัยพิบัติ (Centre for Research on the Epidemiology of Disaster; CRED) ได้ริเริ่มโครงการ **"ฐานข้อมูลเหตุการณ์ฉุกเฉิน"** (Emergency Events Database) และใช้ชื่อย่อเรียกว่า "EM-DAT" โดย EM-DAT นั้นได้รับการสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลก และรัฐบาลประเทศเบลเยี่ยม

จุดประสงค์ของ EM-DAT

วัตถุประสงค์ของฐานข้อมูลนี้มีไว้เพื่อช่วยการดำเนินงานด้านมนุษยธรรมทั้งระดับประเทศ และนานาชาติ จนในปัจจุบันมีข้อมูลของภัยพิบัติกว่า 22,000 ภัยในโลก มีข้อมูลในฐานข้อมูลเป็นข้อมูลที่มีการรวบรวมจากหลากหลายที่มา ทั้งหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ, NGOs, บริษัทประกันภัย, สถาบันวิจัย, และหน่วยงานสื่อต่างๆ

ภายใน EM-DAT

EM-DAT แบ่งภัยพิบัติหลักๆ ออกเป็น 2 ประเภท คือ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และภัยพิบัติทางเทคโนโลยี ภัยพิบัติธรรมชาติแบ่งเป็น 6 ประเภทย่อย และครอบคลุมกว่า 30 ชนิดภัยพิบัติ ส่วนภัยพิบัติทางเทคโนโลยีถูกแบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย และครอบคลุมกว่า 15 ชนิดภัย

เกณฑ์ภัยพิบัติ

ว่าแต่แล้วอะไรบ้างที่เป็นภัยพิบัติ ทาง CRED (2021) มีการกำหนดเกณฑ์การนับเป็นภัยพิบัติ โดยได้กำหนดว่าถ้าเหตุการณ์นั้นมีอย่างน้อยเงื่อนไขหนึ่งข้อแล้วก็สามารถนับเป็นภัยพิบัติได้ สำหรับเงื่อนไขมีทั้งหมดสี่ข้อ

(1) มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ 10 คน หรือมากกว่า
(2) มีผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ 100 คนหรือมากกว่า
(3) มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน
(4) มีการเรียกร้องความช่วยเหลือจากนานาประเทศ

ประเภทภัยพิบัติธรรมชาติ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติถูกแบ่งตามกลุ่มภัยพิบัติย่อยได้เป็น 6 กลุ่ม คือ

(1) ภัยพิบัติทางธรณีฟิสิกส์ (Geophysical disaster) ได้แก่ แผ่นดินไหว ดินถล่ม ภูเขาไฟระเบิด เป็นต้น

(2) ภัยพิบัติทางอุตุนิยมวิทยา (Meteorological disaster) ได้แก่ ลมฟ้าอากาศสุดโต่ง หมอก พายุ เป็นต้น

(3) ภัยพิบัติทางอุทกวิทยา (Hydrological disaster) ได้แก่ น้ำท่วม โคลนถล่ม คลื่น เป็นต้น

(4) ภัยพิบัติทางภูมิอากาศวิทยา (Climatological disaster) ได้แก่ ภัยแล้ง ธารน้ำแข็งล้น ไฟป่า เป็นต้น

(5) ภัยพิบัติทางชีววิทยา (Biological disaster) ได้แก่ โรคระบาด การรุกรานของแมลง อุบัติเหตุจากสัตว์ เป็นต้น

(6) ภัยพิบัติจากนอกบรรยากาศโลก (Extraterrestrial disaster) ได้แก่ สิ่งปะทะ สภาพอากาศอวกาศ เป็นต้น

(CRED, 2021; ขนิษฐา รัตนกัลยา, 2560)

ภัยพิบัติทางเทคโนโลยี ถูกแบ่งตามกลุ่มภัยพิบัติย่อยได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

(1) อุบัติภัยทางอุตสาหกรรม (Industrial accident) ได้แก่ การระเบิด แก๊สรั่ว น้ำมันรั่ว เป็นต้น

(2) อุบัติภัยทางคมนาคม (Transport accident) ทั้งทางอากาศ ถนน ราง และน้ำ

(3) อุบัติภัยอื่นๆ (Miscellaneous accident)

(CRED, 2021; ขนิษฐา รัตนกัลยา, 2560)

ข้อมูลใน EM-DAT

EM-DAT มีข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่มีการนำเสนอ และสรุปเป็นภาพหรือกราฟแบบต่างๆ และในส่วนของข้อมูลดิบผู้ใช้งานสามารถค้นหาข้อมูล รหัสภัยพิบัติ, ประเทศ, กลุ่มภัยพิบัติ, ชนิดภัยพิบัติ, วันที่, จำนวนผู้เสียชีวิต, จำนวนผู้สูญหาย, จำนวนรวมผู้เสียชีวิต และสูญหาย, จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ, จำนวนผู้ที่บ้านได้รับความเสียหาย, จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ, จำนวนรวมผู้ที่บ้านได้รับความเสียหาย และได้รับผลกระทบ, และการประเมินความเสียหายจากภัยพิบัติ

บทสรุป

ท่านผู้อ่านคงได้เห็นความน่าสนใจของ EM-DAT กันแล้วใช่ไหมครับ ข้อมูลอีกมากมายสามารถค้นได้จาก EM-DAT ทาง http://www.emdat.be และเมื่อมีการใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลแล้วก็ต้องอ้างอิง EM-DAT: The Emergency Events Database - Université catholique de Louvain (UCL) - CRED, D. Guha-Sapir - www.emdat.be, Brussels, Belgium. กันนะครับ

อ้างอิง

Centre for Research on the Epidemiology of Disasters (CRED) (2021). EM-DAT. Retrieved Feb. 2021, from https://www.emdat.be/

ขนิษฐา รัตนกัลยา. (2560). การเตรียมพร้อมพยาบาลเพื่อรับมือภัยพิบัติ. เชียงรายเวชสาร, ปีที่ 9 ฉบับที่ 2, นน. 147-156.

